

Gondolatok Ferenc pápa beszéde alapján

Paraszt László

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Kar

Reflections on the Speech of Pope Francis.

Abstract: On 30 April 2023, Pope Francis visited the Faculty of Information Technology and Bionics of Pázmány Péter Catholic University as the last stop of his visit to Hungary. During the visit he addressed the representatives of science and culture. In this essay I have examined the details and thoughts of this speech and tried to give a summary of its details. In the speech, and thus in the essay, the role of culture as a link between nations, science as the fulfiller of knowledge and the university as the space for this, are given an important role. For us, as representatives of science and practitioners of culture, there are two ways forward: Know yourself and the truth will set you free! On the basis of these two guides, we must become a people who, starting from the limits of knowledge and truth, discover their potential and create the foundations for progress and advancement. In order to remain human, it is important to find a balance between faith, science, progress and humanity.

Absztrakt

Ferenc pápa 2023. április 30.-án a magyarországi látogatásának utolsó állomásaként látogatta meg a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai és Bionikai Karát. A látogatás során szólt a tudomány és kultúra képviselőihez. Az esszében ezen beszéd részleteit, gondolatait vettem górcső alá és próbáltam egyfajta összefoglalást adni annak részleteiről. A beszédben, így az esszében is fontos szerepet kap a kultúra nemzeteket összekötő szerepe, a tudomány, mint a tudás kiteljesítője és az egyetem, mint az ennek teret adó hely színtere. Mi, mint a tudomány képviselői és a kultúra gyakorlói, két útravalót kaptunk: Ismerd meg önmagad és az igazság szabaddá tesz! Ezen két útmutatás alapján olyan emberré kell válnunk, aki a tudás és az igazság korlátaiból kiindulva fedezi fel lehetőségeit és teremti meg a fejlődés és a haladás alapjait. Annak érdekében, hogy az ember ember maradhasson fontos megtalálni az egyensúlyt a hit, a tudomány, a fejlődés és az emberség között.

Bevezetés

Ismerd meg Önmagad!

Tudom, kicsit furcsa, hogy Ferenc pápa beszédének egyik utolsó útravalójával nyitom meg ezen gondolati kifejtésem, de azt gondolom, hogyha szeretnénk Ferenc pápa szavait értelmezni és szakterületünkkel kontextusba helyezni, akkor először a következő kérdésre kell választ találnunk: Mit tudok? Mit kell tennem? Mit remélhetek? Mindezek határoznak meg engem, tehát: Ki vagyok én?

A bevezetőben csak egy áttekintést szeretnék arról adni, hogy milyen előzmények, várakozások és gondolatok előzték meg a pápa látogatását bennem, de mint látható a kérdések eléggé hasonlóak Immanuel Kant filozófiai kérdésfelvetéséhez, amiben azt kereste: Mi az ember? Ezzel kapcsolatban még pár gondolatot a későbbiekben szeretnék kifejteni.

Tanulmányaim és munkám során több tudományterületet is érintettem. Műszaki, közgazdasági és humán területekről kaptam információkat és intuíciókat. Mindezek meghatároznak engem!

Amikor 2023 elején bejelentették Ferenc pápa magyarországi apostoli látogatását akkor kettő érzés kavargott bennem. Az egyik egyfajta nyugodtság a másik egyfajta izgalom.

Ezen érzések talán legrégebbi gyökere még a 1990-es évek elejére nyúlik vissza, mégpedig II. János Pál pápa látogatására, amikor is a rendszerváltás után, a szabad Magyarországon tett látogatást a pápa. Ez egyfajta katartikus élmény volt a számomra, ami végigisért ezidáig. Ott voltam az akkori látogatás során a Hősök terén, ott voltam a Népstadionban a fiatalokkal való találkozáson és ez számomra meghatározó élmény volt.

A másik érzés talán abban gyökerezik, hogy a 2021. évi 52. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus után ilyen rövid időn belül ismét hazánkban üdvözölhettük Ferenc pápát. További izgalomra adott okot az, hogy a pápai látogatás során a mi egyetemünkre is ellátogatott a pápa hivatalos programja keretében.

Azt pedig, hogy karnyújtásnyira lehetek hozzá soha egyetlen álmomban sem gondoltam volna! Hatalmas élmény volt érezni a pápa karizmatikus kisugárzását, hallani szavait majd értelmezni mondanivalóját.

Elhangzott beszédének minden mondata, sőt minden szava, mély és iránymutató lehet a számunkra. Elgondolkodtató, hogy miként éljük életünket és végezzük munkánkat a változó környezetben. Milyen kihívásokat tartogat a számunkra a modern és rohanó világ, illetve mindezek mellett hogyan tudunk megmaradni Embernek.

A Duna, mint nemzeteket összekötő híd

Ferenc pápa beszédének legelején egy olyan szép képet rajzolt számunkra a különböző nemzeteket és kultúrákat összekötő Dunáról, ami megalapozta az egész beszéd hangulatát. Hangsúlyozta, mennyire fontos, hogy a keresztény ember egyfajta közösségben élje meg hitét.

Itt Európa közepén a mai világban ezt hangsúlyozni előremutató, hiszen a jelenlegi európai államok sokszor „félrenéznek”, ha a keresztény gyökerekre utal bárki is. Talán kimondhatjuk, hogy ezen gyökerekről nem tudomást venni balgaság, hiszen „Európa a keresztény tanítás bölcsője és otthona, míg a kereszténység az európai civilizáció éltetőereje” (Trócsányi, 2022).

„A XIX. századi romantika csodálattal adózott a középkor kulturális teljesítményének, az európai országok nemzeti történetírása pedig a modern állam előzményeként tekintett a középkori gyökereire” (Gárdonyi, 2022, 121).

Talán egyedül mi vagyunk azok, akik jelenleg Európában valljuk keresztény gyökereinket és hiszünk a keresztény értékrendben, ami Magyarország

Alaptörvényének preambulumban is megjelenik. Magában a Nemzeti hitvallásban is kinyilatkoztatjuk, „valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki” (Magyarország Alaptörvénye, 2011).

Fontos közgazdasági tény, hogy a komparatív előnyök kiaknázásához elengedhetetlen, hogy tágítsuk a látómezőt és egyfajta kooperációban próbáljuk megvalósítani a minél szélesebb tömegek számára elérhető közjót. Ez a kooperáció ne csak gazdasági kérdésekre korlátozódjon, hanem a kultúra, a művészet és a tudomány széles tárháza részére is legyen nyitott.

Biztos vagyok benne, hogy egy ilyen széles együttműködés esetén az európai népek közös felemelkedésének lehetünk tanúi, mind gazdasági, mind társadalmi és mind kulturális szinten.

Ki Romano Guardini?

Romano Guardini (1885–1968) olasz család gyermekeként Veronában született. 1886-ban a család Németországba költözött, ahol Guardini egész további életét töltötte. Iskoláit Mainzban végezte. A németországi Freiburgban és Tübingenben járt egyetemre. 1910-ben szentelték pappá.

Guardini sem szakteológus, sem filozófus, sem esszéista, sem teológiatörténész, bár mindezek együttesen jelen vannak benne. Guardini célja „a dolgokat úgy látni, ahogy vannak”, a maguk igazsága szerint. Alap szerkezetét tekintve Guardini gondolkodásának a lényege értelmezés, nem a rendszeralkotás. Erőssége a beleérzés, az alakok és a struktúrák érzékeny megragadása, nem a kreatív konstrukció, noha rejtve ez is lebegett célként előtte. (Görföl & Kránitz, 2002, 147)

„Tanításának központja az Istenember, Jézus Krisztus, az Egyház és a liturgia. Perszonalizmusában hangsúlyozta, hogy Isten nem veszélyezteti az emberi szabadságot, hanem a Jézus Krisztussal való egyesülés biztosítja a személy méltóságának kibontakozását.” (Magyar Katolikus Lexikon IV. kötet, 1998, 143)

Guardini a XX. századi katolikus világnézet egyik legjelentősebb német képviselője, különös tekintettel a vallásfilozófia, liturgia, pedagógia és az ökumené területén. Foglalkozott Rilke, Raabe és Dosztojevszkij értelmezésével, de elsősorban olyan filozófusok művének beható elemzésével, mint Szókratész, Platón, Hippói Szent Ágoston, Dante Alighieri, Pascal, Kierkegaard vagy Friedrich Nietzsche. Guardini nyugodt természete mögött sokszor a riadtság, az önmagában való kételkedés, a depresszióra való hajlam rejtőzött. Az egyetemeken a tanár kollégáitól való elszigeteltsége ellentmondásos módon párosult baráti kapcsolatainak sokaságával, melyek főleg az ifjúsági mozgalomban betöltött szerepéből adódtak. Halk, a figyelmet mégis annál inkább magára vonó hangja volt. Beszéde közvetlen, intenzitása belülről fakadt. (Ancsin, 2001, 722)

A tudás két formája

A tudás tudatos használatára itt a földön talán egyedül az ember képes. Vajon miben gyökerezik ez a különleges szerepe? Hamar István a következő módon teszi fel ugyanezen kérdést és rögtön választ is ad rá: „Kicsoda az ember, és hol van a helye a teremtett világban? Az ember az Isten földi teremtményeinek egyike, teremtmény a teremtmények között.” (Hamar, 1989, 97)

„Az ember tudta, hogy szabadsága Isten szabad akaratán alapszik. [...] Nem volt benne félelem, csak bátorság, bizalom és öröm.” (Guardini, 2001, 15)

Annak érdekében, hogy egyértelműen tudjuk azonosítani és értelmezni a tudást, szükséges, hogy az alapfogalmakat a helyére tegyük.

Mi a tudat? A tudat a mentális állapotok és folyamatok összesége. „Az ember nevet ad állatoknak és a másik embernek, vagyis regisztrálja környezetét, tudatos élményei alapján.” (Hamar, 1989, 100)

Mi az éntudat? „Az ember nemcsak a környezetét térképezte föl, hanem önmagát is. Tud arról, hogy ő a környezetével szemben önálló, erkölcsi lény, akinek választási lehetősége van. Mérlegelni, dönteni és döntéseit felülvizsgálni: az ember kiváltsága a földön.” (Hamar, 1989, 100)

Mi a tudás? A tudás az információval való ismeretek és értelmezések gyűjteménye, amelyek az egyén vagy közösség rendelkezésére állnak. A tudás többet jelent egy egyszerű információ gyűjteménynél, mivel magában foglalja az információkat értelemező kontextust, a kapcsolatokat más tudásokkal, valamint az információ alkalmazását és alkotását.

Bolberitz Pál szerint „a tudás az ember szellemi képességének, értelmének aktivitásából, gondolkodásából fakadó eredmény. Minden tudásvágy alapja a kíváncsiság. Vagy ahogy a görögök mondták: a csodálkozás” (Bolberitz & Freund, 2010, 139).

A különleges tudással felruházott ember korlátai

„A különleges képességekkel felruházott embert Isten uralkodóul állította a többi teremtmény fölé. Feladata a világ birtokbavétele és a benne rejlő lehetőségek kiaknázása.” (Hamar, 1989, 101)

Az ember megbízása nemcsak felhatalmazást, hanem korlátozást is tartalmaz. Az első tilalom az ember megbecsülésére, a második az élet megbecsülésére hívja fel a figyelmet. Mindkettő mögött a teremtő Isten áll: az ember az ő képmása, az élet pedig az ő titka és ajándéka (Hamar, 1989, 105).

Ez a kijelentés számomra nagyon kedves. Miért? Azért, mert rávilágít arra, hogy a tudás hatalma nem végtelen és az ember számára kontrolálatlan. Nagyon fontos, hogy a megszerzett tudást mindig nagy alázattal és felelősséggel használjuk, mindig tartzuk szem előtt, hogy a tudás felhasználásával mi is hozzájárulhatunk az Isten által teremtett

világ fejlődéséhez, illetve változásához. Mi is munkásai vagyunk bizonyos értelemben Istennek, és rajtunk keresztül is végbemegy a világ alakítása.

A tudást többféleképpen tudjuk csoportosítani: implicit-, explicit-, deklaratív-, eljárási-, kontextuális-, szerzett-, tapasztalati-, intuitív- és szociális tudás létezik.

Ferenc pápa mégis inkább két csoportra osztotta a tudás fajtáit. A szemlélődő tudás olyan koncepcióra utal, amelyben a tudás megszerzésének vagy megértésének egy fajtájáról van szó, amely mélyebb gondolkodást, elmélkedést és elmélyülést igényel. Összeségében a szemlélődő tudás az elmélyült gondolkodás és mélyebb megértés módja, amely sokszor kritikus szerepet játszik a mélyebb értelmezésű információk feldolgozásában és a magasabb szintű tanulásban.

A szemlélődésre és rácsodálkozásra maga a Teremtő Isten ad példát számunkra. Ő az első a történelemben, aki szemlélődik. A Teremtés könyvének első lapjai szerint Isten rátekint alkotásaira és megállapítja, hogy jó, sőt nagyon jó, amit teremtett. (Benedek & Nevelős, 2022,48)

A másik az a tudás, ami felett uralmat és birtokot akar az ember szerezni. Megkülönbözteti az alázatos és kapcsolatot teremtő tudást, ami a szolgálat révén valósul meg. Ez a tudás nem lépi át a határokat. Viszont ebben a másik tudás formában megragadja a tárgyat. Ebben a tudásban minden a gép felé halad, és így az élőlény leigázásának technikája fejlődik ki.

A tudásnak a második csoport esetében komoly kockázatai vannak. Ezen kockázatokat nem lehet figyelmen kívül hagyni.

„A középkor átfogó rendszerei szilárd helyet biztosítottak az embernek a kozmoszban” (Rokay, 2010, 34). A racionalizmus kezdetével azonban valami elveszett, illetve megváltozott. A figyelem Istenről az emberre, az énre irányult. Ez a nézetváltás elősegítette a korlátok nélküli világ kiszélesedését és a „meg tudod tenni, tehát szabad is megtenned” nézet elterjedését.

Egyes gondolkodók a Bibliából hozott idézettel próbálták bizonyítani, hogy az ember felhatalmazást kapott a korlátlan uralkodásra, de ez nem fedi a valóságot, mint azt korábban már megjegyeztem. Az uralkodás ebben az esetben nem egyfajta zsarnokoskodást, leigázást vagy kihasználást jelent, hanem inkább a szolgálatot, a gondoskodást, a tudatos és kiegyensúlyozott természettel való együttélést.

„Két paradigma áll tehát előttünk: az egyik az evangélium fénye, a másik pedig az egoizmus, és annak következményei” (Benedek & Nevelős, 2022, 41).

Az ember nem tehet meg mindent! Tetteinek következménye van! A természet féktelen kihasználásával tönkre tesszük környezetünket és az utókor számára „élhetetlenné” tesszük a földet.

Ökológiai válság és fenntartható fejlődés

A XIX. század majd a XX. század gazdasági fellendülése rávilágított a környezet kizsákmányolásának problémáira. Szembesültünk azzal, hogy a mérhetetlen energia-

igény, a növekvő károsanyag kibocsátás, a soha nem látott mennyiségű hulladék olyan környezeti terhet jelentenek a gazdaságok és azon keresztül a társadalomban élő emberek számára, ami cselekvést igényel.

Boda László a következő képen fogalmazza meg a problémát:

A környező élővilágra mégis az ember jelenti a legnagyobb veszélyt. Ő a természet ura. Hatalmával azonban vissza is élhet, holott azt a feladatot kapta a Bibliában, hogy „őrizze” és „művelje”, amit a Teremtőtől kapott. A fékezetlen emberi mohóság ellen szerveződik a környezetvédelem. (Boda, 2009, 115)

XVI. Benedek pápa (2009) *Caritas in veritate* kezdetű enciklikájában, világválság okait elemezve rámutatott az ökológiai problémákra és felhívta a figyelmet két szélsőséges szemléletmód veszélyeire. Az egyik szélsőség az, amelynek esetében az ember eszköznnek tekinti a természetet és kizsákmányolja, másik pedig az, ha a természetet „sértetlen tabunak” fogja fel és természetbe való illeszkedést tekinti élete céljának (Beran & Lenhardt, 2021, 317).

2015 pünkösdjén Ferenc pápa egy önálló enciklikát adott ki *Laudato si'* címmel, amelyben összefoglalta az Egyház tanítását, választ adott a felmerülő időszerű kérdésekre, és irányt mutatott a további munkák számára. Az Assisi Szent Ferenc nevét felvevő és szellemiségét követő pápa e dokumentumban „új és egyetemes szolidaritásra” szólít fel, hogy azt a kárt, amelyet az ember Isten művével szembefordulva okozott, helyreállítsa. (Beran & Lenhardt, 2021, 318)

Véleményem szerint a környezetvédelem, az ökológiai etika és a fenntartható fejlődés szorosan összefüggő „tudományok”.

Hosszú évek óta figyelemmel kísérem Baritz Sarolta Laura nővér megnyilvánulásait, aki a fenntartható fejlődés és az Egyház társadalmi tanításának közös útját mutatta meg a számomra.

A „kék gazdaság” elképzelés egy, a jövő generációjának szánt olyan új gazdasági modell, amelyben az innováció és kreativitás nagy szerepet játszik. Az új gazdaság a természet működését veszi alapul, amely nem pazarolja az erőforrásokat, különböző területei harmóniában vannak, s amely integráltan működik. Ezen az alapon gondolkodva, a természet és a fizika törvényei által inspirált innovációk figyelembevételével könnyebben megoldhatók lennének a jelenlegi környezeti problémáink. (Benedek & Nevelős, 2022, 63)

Az elmagányosodó ember

Az 1970-es években VI. Pál pápa az *Octogesima adveniens* kezdetű apostoli levelében is foglalkozott az urbanizáció okozta társadalmi problémákkal.

A társadalom átrendeződéséből fakadóan a korábbi társadalmi szálak megszakadtak és helyettünk nem minden esetben sikerült újakat létrehozni. A városok lakosainak ugrásszerű növekedése a vidéki emberek városba történő beköltözése új proletáriátus létrejöttéhez vezetett, amiben a bűnözési hullám, a kábítószeres, az alkoholizmus és az erotika elterjedése volt a jellemző. A gyermekek egyre inkább az „utcán” nevelkedtek és a válások száma is növekedett.

A mai világban ugyan nem beszélhetünk proletárokról, hiszen a legújabb kori társadalomban a kétkezi munkás emberek száma csökken (az is nagy probléma, hogy a fiatalok nem akarnak szakmunkát végezni, ennek a társadalmi megbecsültségének a hiánya lehet az oka), viszont a városban lakó emberek hétköznapi problémái megmaradtak, sőt növekedtek.

Az internet világa, a mobiltelefon egyre inkább a virtuális térbe „repíti” az embereket és a „tényleges” emberi kapcsolatokat elsorvasztja. Az az ember, aki a lakásának az 50 négyzetméteréből nem kimozdulva gondolja azt, hogy mennyire széles kapcsolatokkal rendelkezik a világháló nyújtotta lehetőségekkel, az végérvényesen zárja magát „magányának” börtönébe. A Covid vírus időszakában, azt gondolom, sokak számára világított rá, hogy az ilyen mérvű bezártság mennyire változtat meg minket, embereket, viselkedésünket, kapcsolatainkat, munkánkhoz való viszonyunkat.

Útravaló a tudomány embereinek

Ferenc pápa a számunkra kettő „útravaló” kulcsmondatot fogalmazott meg. Az egyik az: *Ismerd meg Önmagadat!* Fel kell ismerünk határainkat. Meg kell fékeznünk önhittségünket. Azáltal, hogy felismerjük teremtettségünket, váljunk alkotóvá és merülünk el a világban ahelyett, hogy uralkodnánk rajta. Legyünk olyan emberek, akik a korlátok adta alázatból kiindulva fedezi fel lehetőségeit, amely túlmutat a technológia lehetőségein.

A másik: *Az igazság szabaddá tesz titeket!* Magyarországon egymást követték azon ideológiák, amelyek igazságként mutatkoztak be, de szabadságot nem adtak.

Ez a veszély manapság sem szűnt meg. A kommunizmusból a konzumizmusba való átmenet könnyű volt, mert a szabadság hamis eszményét adták. A kommunizmus egy kívülről ránk erőltetett szabadság volt (kívülről döntöttek és korlátoztak), míg a konzumizmus szabadsága egy hedonista szemléletű önelégült szabadság, amiben a fogyasztás és a tárgyak szolgálai leszünk. A korlátozott szabadságból egy korlátok nélküli szabadságba jutottunk el.

Jézus a függőségből és a bezártságból ad szabadságot az igazság által. Ezen szavak hallatán nekem Varga Éva, kedves pszichológus asszony szavai is eszembe jutottak, amikor is Dale Carnegie 1920-ban írt szavaira reflektált, miszerint: „Bizonyos értelemben valamennyien „börtönben” ülünk, mégpedig gondolataink börtönében. Mindenki magában hordozza gondolati börtönét, ám azt a rést is, amely a szabadságba vezet. Az ajtó sosincs bezárva” (Varga, 2011, 59).

Ezek a szavak egy motivációs könyvben voltak olvashatóak, de számomra többlettartalommal ruházták fel a Pápa előadása után. Egyfajta állandóan rendelkezésre álló kapuként jelenik meg a számomra, ami nyitva áll az emberek és a tudományok képviselőinek számára, azért, hogy a hiten keresztül meglássuk az igazságot.

Összefoglalás

A bevezetőben talán nem volt túlzó az az állítás, hogy Ferenc pápa szavai mélyek, elgondolkodtatóak, iránymutatóak és értékesek. Értékes, emberként, hallgatóként és értelmiségiként.

Mint látható volt, az elhangzott mondatok és szavak sokrétű mondanivalót hordoztak és azok még sokáig vissza fognak tükröződni a mindennapokban.

El kell fogadnunk, hogy a világ teremtett valóság. Elég, ha megértjük azt a biológiai rendszerismeretünk alapján is egyszerű evidenciát, hogy az élővilág legmagasabb szintű lény maga az értelmes ember, aki — és csakis ő — képes az egész földi univerzum megismerésére, megértésére és célszerű használatára. Az Evangélium üzenete alapján tudjuk, hogy Isten által teremtett világ „középpontjában és csúcán” az ember áll. (Lakner, 2012, 51)

Az ember „uralma” viszont nem egy kizsákmányolás és kihasználás, hanem inkább egyfajta „szolgálat”. A szolgálat nem lehet öncélú és korlátlan, kellenek határok.

Az egyetemeken, ahol a „gondolat születik” nagyon fontos, hogy megfelelő alázattal és felelősségtudattal közelítsünk a tudományokban rejlő igazságokhoz.

A keresztény hit a kinyilatkoztatáson alapul, de hit és tudomány alapvető egymáshoz rendeltsége a teológus számára azon alapul, hogy mindkettőnek Isten a forrása. A világ és benne az élőlények kibontakozása is olyan, hogy abban fölfedezhetjük a Teremtő „ujjlenyomatait”, ahogyan azt már Szent Ágoston felismerte. Az emberben pedig ennél többet is: a Teremtő képmását. (Boda, 2009, 113)

Társadalmi felelősségvállalás

Sok évvel ezelőtt volt egy KETEG konferencia. Ezen a konferencián volt egy igen megosztó előadás. Az előadás arról szólt, hogy a költségvetési tervezés során miként tud érvényesülni a keresztény értékrend. Az ilyen nagy nyilvánosság előtt nyitva álló konferenciákon a hétköznapi emberek számára is könnyen emészthető témákat szoktak előhozni, de ez egy eléggé nyers és rideg szakmai anyagnak tűnt. Kisebb vita alakult ki. A számomra ekkor vált a napnál is világosabbá, hogy keresztény értelmiségiként nagyobb a felelősségünk és többet kell vállalnunk! Utat kell mutatnunk és fényt kell gyújtánunk az emberek szívében. Sugároznunk kell Krisztus világosságát! Ha direkt módon nem is Krisztusról beszélünk, akkor is úgy kell beszélnünk és cselekednünk, hogy az emberek tudják, érezzék, hogy mi Krisztushoz tartozunk. Az első századokban a keresztényekről tudták, kik ők, mert az emberek felé fordultak és gyakorolták a felebaráti szeretetet. Gyakoroljuk mi is! Szeressük embertársainkat! Lássuk meg a másik emberben Isten arcát, hiszen az embert Isten a saját képmására teremtette.

Az ember maradjon ember

Annak érdekében, hogy az ember ember maradjon, a világban fontos megtalálnunk az egyensúlyt hit, tudomány, fejlődés és emberség között. A középkorban, a világ középpontban az Isten állt! Amikor az ember akart a középpontba állni és az én lett mindenképp a célja, ott akkor valami félre csúszott. Én akarom! Én ezt megtehetem! Valósítsd meg önmagadat! (egoizmus)

Az emberség, a másik ember tisztelete kiveszett. Az idős ember 100 évvel ezelőtt a bölcsesség forrása volt, mára csak bioakadály a metrón. Régen az emberek a családjuk körében hagyták itt a földi életet, ma magányosan a kórházban.

Azt gondolják, hogy a kegyes halál az emberi méltóság része, pedig csak sokan Istent akarnak játszani. (Én mondom meg mikor és hogyan fejezem be az életem.) Az elfogadásnak és az alázatnak nyoma sincs!

Nekünk, a HTK-n tanuló diákoknak a célja és a feladata, hogy fényt vigyünk az emberek életébe, és megmutassuk az utat. Azt pedig tudjuk, hogy Jézus az út, hiszen Ő maga mondta, „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6).

Fontos számomra, hogy alázattal forduljak a szakterületem tudása felé, azt legjobb tudásom szerint tudjam hasznosítani és továbbadni.

Feladatunk, hogy segítsük az embereket a mai rohanó világban némi megnyugváshoz, belső csendhez jutni. A csend lehet rémisztő, vészjósló, de békét adó és nyugtató is. A belső csend elengedhetetlen ahhoz, hogy meghalljuk Isten szavát.

Végül egy oly kedves mondattal szeretném befejezni gondolataimat, ami számomra egyfajta „iránymutatás” is: „Cselekedj úgy, hogy akaratod maximája mindenkor egyetemes törvényhozás elvéül szolgálhasson.” (Turay, 2005, 67)

Irodalomjegyzék

Ancsin I. (2001). Guardini — egy elfelejtett reformer. Vigilia, 66, 722–728.

Benedek J. & Nevelős G. (2022). Átfogó ökológia. Jezsuita Kiadó.

Beran F. & Lenhardt V. (2021). Az ember útja. Szent István Társulat.

Boda L. (2009). Programozott evolúció és teremtés. L'Harmattan.

Bolberitz P. & Freund T. (2010). Hit és tudomány. Éghajlat.

Gárdonyi M. (2022). Bevezetés a Katolikus Egyház történetébe I. Jel.

Görföl T. & Kránitz M. (2002). Teológusok Lexikona. Osiris.

Guardini, R. (2001). Önmagunk elfogadása. Ciszterci Nővérek Boldogasszony Háza Monostor.

Hamar I. (1989). Az ember a teremtett világ élén. Ráday Kollégium Nyomdája.

Lakner Z. (2012). Egyház és társadalom. Szent István Társulat.

Magyar Katolikus Lexikon IV. kötet. (1998). Szent István Társulat.

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.),

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100425.atv>

Rokay Z. (2010). Filozófiai antropológia. Szent István Társulat.

Trócsányi L. (2022). Európa és a keresztény civilizáció. Magyar Nemzet,

<https://magyarnemzet.hu/velemeney/2022/12/europa-es-a-kereszteny-civilizacio>

Turay A. (2005). Filozófiatörténeti vázlatok. Szent István Társulat.

Varga É. (2011). Jövőd a legnagyobb kincsed. Du-Gránit Kft.